

Suvestinė redakcija nuo 2018-01-01 iki 2018-06-30

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. [118-5958](#), i. k. 112301MISAK00D1-810

**LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S**

**DĖL PRAMONINIŲ IR KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ BIOLOGIŠKAI SKAIDŽIOS
DALIES ATSKYRIMO, ATSIŽVELGIANT Į ENERGIJOS, PAGAMINTOS IŠ
PRAMONINIŲ IR KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ, ATSINAUJINANČIĄ DALĮ,
METODIKOS PATVIRTINIMO**

2012 m. spalio 4 d. Nr. D1-810
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energijos įstatymo (Žin., 2011, Nr. [62-2936](#)) 7 straipsnio 7 punktu, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo (1992, Nr. 5-75; 2011, Nr. 91-4315) 6 straipsniu:

1. T v i r t i n u Pramoninių ir komunalinių atliekų biologiškai skaidžios dalies atskyrimo, atsižvelgiant į energijos, pagamintos iš pramoninių ir komunalinių atliekų, atsinaujinančią dalį, metodiką (toliau – Metodika) (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad Metodikoje nustatyta tvarka turi vadovautis ūkio subjektai, iš komunalinių ir (ar) gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų gaminantys biodujas; iš komunalinių ir (ar) gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų gaminantys kietąjį atgautąjį kurą; naudojančios energijos gamybai biodujas, kietąjį atgautąjį kurą, komunalines ir (ar) gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekas; eksploatuojantys regioninius nepavojingųjų atliekų sąvartynus ir (ar) prižiūrintys uždarytus nepavojingųjų atliekų sąvartynus, kuriuose surenkamos sąvartynų biodujos; taip pat ūkio subjektai, naudojančios sąvartynų biodujas energijos gamybai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-59](#), 2014-01-23, paskelbta TAR 2014-01-23, i. k. 2014-00431

3. P a v e d u:

3.1. Metodikos vykdymo kontrolę Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentams.

3.2. *Neteko galios nuo 2014-01-24*

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-59](#), 2014-01-23, paskelbta TAR 2014-01-23, i. k. 2014-00431

APLINKOS MINISTRAS

GEDIMINAS KAZLAUSKAS

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos
2012 m. rugsėjo 20 d. raštu Nr. (8.2-10)3-3522

PRAMONINIŲ IR KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ BIOLOGIŠKAI SKAIDŽIOS DALIES ATSKYRIMO, ATSIŽVELGIANT Į ENERGIJOS, PAGAMINTOS IŠ PRAMONINIŲ IR KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ, ATSINAUJINANČIĄ DALĮ, METODIKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Pramoninių ir komunalinių atliekų biologiškai skaidžios dalies atskyrimo, atsižvelgiant į energijos, pagamintos iš pramoninių ir komunalinių atliekų, atsinaujinančią dalį, metodikos (toliau – Metodika) tikslas – nustatyti tvarką, kuria vadovaujantis nustatoma komunalinių ir (ar) pramoninių (toliau – gamybos ir kitos ūkinės veiklos) atliekų, kietojo atgautojo kuro biologiškai skaidi dalis, naudojama atsinaujinančių išteklių energijos gamybai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-59](#), 2014-01-23, paskelbta TAR 2014-01-23, i. k. 2014-00431

2. Metodikoje nustatyti reikalavimai taikomi ūkio subjektams:

2.1. iš komunalinių ir (ar) gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų gaminantiems biodujas;

2.2. iš komunalinių ir (ar) gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų gaminantiems kietąjį atgautąjį kurą;

2.3. naudojantiems energijos gamybai kietąjį atgautąjį kurą, komunalines ir (ar) gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekas;

2.4. eksploatuojantiems regioninius nepavojingųjų atliekų sąvartynus ir (ar) prižiūrintiems uždarytus nepavojingųjų atliekų sąvartynus, kuriuose surenkamos sąvartynų biodujos;

2.5. naudojantiems sąvartynų biodujas ir kitas biodujas energijos gamybai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-59](#), 2014-01-23, paskelbta TAR 2014-01-23, i. k. 2014-00431

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

3. Metodikoje vartojamos sąvokos:

3.1. **Atsinaujinančių išteklių energija** – energija iš atsinaujinančių neišskastinių išteklių: vėjo, saulės energija, aeroterminiai, geoterminiai, hidroterminiai ištekliai ir vandenynų energija, hidroenergija, biomasė, biodujos, įskaitant sąvartynų ir nuotekų perdirbimo įrenginių dujas, taip pat kitų atsinaujinančių neišskastinių išteklių, kurių panaudojimas technologiškai yra galimas dabar arba bus galimas ateityje, energija.

3.2. **Biodujos** – iš biomasės pagamintos dujos.

3.3. **Biokuras** – iš biomasės pagaminti degieji dujiniai, skystieji ir kietieji produktai, naudojami energijai gaminti.

3.4. **Biologiškai skaidžios atliekos** – bet kokios atliekos, kurios gali skaidytis ar būti suskaidytos aerobiniu ar anaerobiniu būdu, pavyzdžiui, maisto ir virtuvės atliekos, žaliosios atliekos, popieriaus ir kartono, medienos, natūralių audinių atliekos, taip pat nuotekų dumblas, biologiškai skaidžios gamybos atliekos.

3.5. **Biomasė** – biologiškai skaidžios biologinės kilmės žemės ūkio, miškų ūkio ir susijusių pramonės šakų, įskaitant žuvininkystę ir akvakultūrą, žaliavos, atliekos ir liekanos, įskaitant augalines ir gyvūnines medžiagas, taip pat biologiškai skaidžios pramoninės ir komunalinės atliekos.

3.6. **Kietasis atgautasis kuras** – iš nepavojingųjų atliekų paruoštas didelės energinės vertės kietasis kuras, naudojamas energijai gauti atliekų deginimo arba bendrojo atliekų deginimo įmonėse. Reikiamai apdorotas, homogenizuotas ir kitaip pagerintas kietasis atgautasis kuras turi atitikti Lietuvos standarte LST EN 15359:2012 „Kietasis atgautasis kuras. Techniniai reikalavimai ir klasės“ nustatytus klasifikavimo ir specifikacijų reikalavimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-59](#), 2014-01-23, paskelbta TAR 2014-01-23, i. k. 2014-00431

3.7. Kitos Metodikoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatyme (Žin., 1998, Nr. [61-1726](#); 2002, Nr. [72-3016](#)), Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme (Žin., 2011, Nr. [62-2936](#)) vartojamas sąvokas.

III. KOMUNALINIŲ, GAMYBOS IR KITOS ŪKINĖS VEIKLOS ATLIEKŲ BIOLOGIŠKAI SKAIDŽIOS DALIES NUSTATYMO TVARKA

4. Biologiškai skaidi komunalinių, gamybos ir kitoje ūkinėje veikloje susidarančių atliekų dalis yra atsinaujinančių išteklių dalis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-59](#), 2014-01-23, paskelbta TAR 2014-01-23, i. k. 2014-00431

4¹. Metodikos 5-13 punktuose nurodyta praėjusių 2 metų informacija teikiama per Vieningos gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinę sistemą (toliau – GPAIS) nuo 2013 metų kas antrus metus iki liepos 31 d.

Papildyta punktu:

Nr. [D1-416](#), 2017-05-16, paskelbta TAR 2017-05-17, i. k. 2017-08260

4². GPAIS nurodytą „Energijos gamybos iš atliekų biologiškai skaidžios dalies _____ metų ataskaitą“ (toliau – Ataskaita) sudaro šios lentelės:

4².1. 1 lentelė. „Atliekų naudojimas biodujų, kietojo atgautojo kuro, energijos gamybai“;

4².2. 2 lentelė. „Kietojo atgautojo kuro naudojimas energijai gauti“;

4².3. 3 lentelė. „Biodujų naudojimas energijai gauti“;

4².4. 4 lentelė. „Biodujų gamyba regioniniuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose, uždarytuose nepavojingųjų atliekų sąvartynuose ir jų naudojimas energijai gauti.

Papildyta punktu:

Nr. [D1-416](#), 2017-05-16, paskelbta TAR 2017-05-17, i. k. 2017-08260

5. Ūkio subjektai, iš komunalinių ir (ar) gamybos ir kitoje ūkinėje veikloje susidariusių atliekų gaminantys kietąjį atgautąjį kurą, pildo GPAIS Ataskaitos 1 lentelę, nurodydami kietajam atgautajam kurui gaminti panaudotą atliekų kiekį (t), biologiškai skaidžią atliekų dalį (t ir %), pagaminto kietojo atgautojo kuro kiekį (t).

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-59](#), 2014-01-23, paskelbta TAR 2014-01-23, i. k. 2014-00431

Nr. [D1-416](#), 2017-05-16, paskelbta TAR 2017-05-17, i. k. 2017-08260

6. Ūkio subjektai, naudojantys komunalinėse, gamyboje ir kitoje ūkinėje veikloje susidarančiose atliekose esančią biologiškai skaidžią atliekų dalį biodujų gamybai, atsinaujinančių išteklių energijos dalį nustato pagal pagamintą biodujų kiekį ir pildo GPAIS Ataskaitos 1 lentelę, nurodydami biodujų gamybai panaudotų atliekų kiekį (t), biologiškai skaidžią atliekų dalį (t ir %), pagamintą biodujų kiekį (m³).

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-59](#), 2014-01-23, paskelbta TAR 2014-01-23, i. k. 2014-00431

Nr. [D1-416](#), 2017-05-16, paskelbta TAR 2017-05-17, i. k. 2017-08260

7. Ūkio subjektai, naudojančys kietąjį atgautąjį kurą, biomasę energijos gamybai, pildo GPAIS Ataskaitos 2 ir 3 lenteles, nurodydami atitinkamai panaudoto kietojo atgautojo kuro kiekį (t), biologiškai skaidžią kietojo atgautojo kuro dalį (t ir %), pagamintos pirminės energijos (šilumos ir elektros energijos) kiekį (ktne), naudoto kietojo atgautojo kuro gamintoją ir panaudotą biomasę kiekį (m^3), pagamintos pirminės energijos (šilumos ir elektros energijos) kiekį (ktne), naudotą biomasę gamintoją. Ūkio subjektai, naudojančys energijos gamybai kietąjį atgautąjį kurą, biologiškai skaidžią dalį jame nustato vadovaudamiesi Lietuvos standarte LST EN 15440:2011 „Kietasis atgautasis kuras. Biomasės kiekio nustatymo metodas“ nurodytais skaičiavimo metodais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-59](#), 2014-01-23, paskelbta TAR 2014-01-23, i. k. 2014-00431

Nr. [D1-416](#), 2017-05-16, paskelbta TAR 2017-05-17, i. k. 2017-08260

8. Ūkio subjektai, naudojančys energijos gamybai komunalines, gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekas, biologiškai skaidžią dalį jose nustato vadovaudamiesi Lietuvos standarte LST EN 15440:2011 „Kietasis atgautasis kuras. Biomasės kiekio nustatymo metodas“ nurodytais skaičiavimo metodais ir pildo GPAIS nurodytos Ataskaitos 1 lentelę, nurodydami naudotų atliekų kiekį (t), biologiškai skaidžią atliekų dalį (t ir %), pagamintos pirminės energijos (šilumos ir elektros energijos) kiekį (ktne).

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-416](#), 2017-05-16, paskelbta TAR 2017-05-17, i. k. 2017-08260

9. Ūkio subjektai, eksploatuojantys regioninius nepavojingųjų atliekų sąvartynus, kuriuose surenkamos sąvartynų biomasės, ir ūkio subjektai, prižiūrintys uždarytus nepavojingųjų atliekų sąvartynus, kuriuose surenkamos sąvartynų biomasės, informaciją apie surinktą, panaudotą energijos gamybai biomasę kiekį, pagamintą energijos kiekį teikia užpildydami GPAIS nurodytos Ataskaitos 4 lentelę, nurodydami surinktą biomasę kiekį (m^3), panaudotą biomasę kiekį (m^3), pagamintos pirminės energijos (šilumos ir elektros energijos) kiekį (ktne), biomasę gamintoją, biomasę naudotoją. Esant sutarčiai tarp sąvartyno operatoriaus ir įmonės dėl sąvartyno biomasės tvarkymo, – informaciją apie surinktą, panaudotą energijos gamybai biomasę kiekį, pagamintą energijos kiekį teikia biomasę tvarkymą vykdanči įmonė, užpildydama GPAIS nurodytos Ataskaitos 4 lentelę ir nurodydama surinktą biomasę kiekį (m^3), panaudotą biomasę kiekį (m^3), pagamintos pirminės energijos (šilumos ir elektros energijos) kiekį (ktne), biomasę gamintoją, biomasę naudotoją.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-59](#), 2014-01-23, paskelbta TAR 2014-01-23, i. k. 2014-00431

Nr. [D1-416](#), 2017-05-16, paskelbta TAR 2017-05-17, i. k. 2017-08260

10. Ūkio subjektai, naudojančys sąvartynų biomasę energijos gamybai, pildo GPAIS nurodytos Ataskaitos 4 lentelę, nurodydami panaudotą biomasę kiekį (m^3), pagamintos pirminės energijos (šilumos ir elektros energijos) kiekį (ktne), biomasę gamintoją, biomasę naudotoją. Esant sutarčiai tarp sąvartyno operatoriaus ir įmonės dėl sąvartyno biomasės tvarkymo, – informaciją apie panaudotą biomasę kiekį (m^3), pagamintos pirminės energijos (šilumos ir elektros energijos) kiekį (ktne), biomasę gamintoją, biomasę naudotoją teikia biomasę tvarkymą vykdanči įmonė, užpildydama GPAIS nurodytos Ataskaitos 4 lentelę.

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-416](#), 2017-05-16, paskelbta TAR 2017-05-17, i. k. 2017-08260

11. Vykdam komunalinių, gamybos ir kitoje veikloje susidariusių atliekų importą (įvežimą) į Lietuvos Respubliką, taikomi Lietuvos Respublikos, Europos Sąjungos teisės aktų ir tarptautinių sutarčių reikalavimai.

12. Turi būti siekiama, kad atliekų naudojimo energijai gauti įrenginiuose pirmiausia būtų naudojamos Lietuvoje susidariusios atliekos.

13. Ūkio subjektai, naudojantys iš Europos Sąjungos ar ne iš Europos Sąjungos valstybių importuotas komunalines, gamybos ir kitoje veikloje susidariusias atliekas energijos gamybai, pildo GPAIS nurodytos Ataskaitos 1 lentelę, nurodydami naudotų atliekų kiekį (t), biologiškai skaidžią atliekų dalį (t ir %), pagamintos pirminės energijos (šilumos ir elektros energijos) kiekį (ktne).

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-59](#), 2014-01-23, paskelbta TAR 2014-01-23, i. k. 2014-00431

Nr. [D1-416](#), 2017-05-16, paskelbta TAR 2017-05-17, i. k. 2017-08260

14. Neteko galios nuo 2018-01-01

Punkto naikinimas:

Nr. [D1-416](#), 2017-05-16, paskelbta TAR 2017-05-17, i. k. 2017-08260

IV. KOMUNALINIŲ, GAMYBOS IR KITOJE ŪKINĖJE VEIKLOJE SUSIDARANČIŲ ATLIEKŲ BIOLOGIŠKAI SKAIDŽIOS DALIES NUSTATYMO TYRIMŲ ATLIKIMO TVARKA

14. Tyrimus, skirtus nustatyti komunalinių, gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų, kietojo atgautojo kuro biologiškai skaidžią dalį vadovaujantis Lietuvos standarte LST EN 15440:2011 „Kietasis atgautasis kuras. Biomasės kiekio nustatymo metodas“ nurodytais vienu ar keliais tyrimo metodais, turi atlikti ūkio subjektai, nurodyti Metodikos 2.3 papunktyje.

15. Metodikos 14 punkte nurodyti ūkio subjektai, atsižvelgdami į galimą sezonų kaitos įtaką tyrimo rezultatams, biologiškai skaidžios atliekų, kietojo atgautojo kuro dalies nustatymo tyrimus privalo organizuoti ne rečiau kaip 4 kartus per metus.

16. Tyrimams pagal Lietuvos standarte LST EN 15440:2011 „Kietasis atgautasis kuras. Biomasės kiekio nustatymo metodas“ nurodytus vieną ar kelis tyrimo metodus atlikti ūkio subjektai turi pasitelkti nepriklausomas laboratorijas (išskyrus Lietuvos standarto LST EN 15440:2011 „Kietasis atgautasis kuras. Biomasės kiekio nustatymo metodas“ B priede nurodytą tyrimo metodą). Lietuvos standarto LST EN 15440:2011 „Kietasis atgautasis kuras. Biomasės kiekio nustatymo metodas“ A, C prieduose nurodytiems tyrimams atlikti pirmenybė turi būti teikiama pagal LST EN ISO 17025:2005 standartą „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliami bendrieji reikalavimai“ (toliau – ISO 17025:2005 standartas) akredituotoms, nepriklausomoms laboratorijoms. Informacija apie laboratorijas skelbiama Aplinkos apsaugos agentūros, Nacionalinio akreditacijos biuro prie Ūkio ministerijos tinklalapiuose.

17. Atliekant komunalinių, gamybos ir kitos ūkinės veiklos atliekų, kietojo atgautojo kuro biologiškai skaidžios dalies nustatymo tyrimus pagal ISO 17025:2005 standartą neakredituotose laboratorijose, prie tyrimų atlikimo akto turi būti pridedami dokumentai, įrodantys laboratorijos lygiavertiškumą pagal ISO 17025:2005 standartą akredituotai laboratorijai kokybės vadybos požiūriu. Pagal ISO 17025:2005 standartą neakredituotos laboratorijos lygiavertiškumas kokybės vadybos požiūriu įrodomas šiai laboratorijai įgijus kokybės vadybos sistemos atitiktį standarto LST EN ISO 9001:2008 „Kokybės vadybos sistemos. Reikalavimai“ reikalavimams patvirtinantį sertifikatą.

18. Imant mėginius, turi būti vadovujamasi teisės aktuose ir (ar) standartuose nurodytomis mėginių ėmimo metodikomis, standartais (pavyzdžiui, LST EN 15442:2011 „Kietasis atgautasis kuras. Ėminių ėmimo metodai“, LST CEN/TS 15443:2007 „Kietasis atgautasis kuras. Laboratorinių ėminių paruošimo metodai“, LST EN 15413:2011 „Kietasis atgautasis kuras. Tyrimų ruošimo iš laboratorinių ėminių metodai“).

19. Apie planuojamo tyrimo, skirto biologiškai skaidžiai atliekų, kietojo atgautojo kuro daliai nustatyti, datą ūkio subjektas praneša atitinkamos teritorijos, kurioje planuojama atlikti

tyrimus, Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentui (toliau – regiono aplinkos apsaugos departamentas), pateikdamas rašytinį pranešimą apie planuojamą tyrimą, likus ne mažiau kaip 10 kalendorinių dienų iki tyrimo pradžios. Ūkio subjekto atliekamame tyrime turi dalyvauti vienas ar keli atitinkamos teritorijos, kurioje planuojama atlikti tyrimus, regiono aplinkos apsaugos departamento įgaliotas (-i) atstovas (-ai).

20. Ūkio subjektas fiksuoja biologiškai skaidžios atliekų, kietojo atgautojo kuro dalies nustatymo procesą ir esminius tyrimo duomenis (tyrimų atlikimo datą (-as), tiriamas atliekas, kietąjį atgautąjį kurą identifikuojančius duomenis, mėginių ėmimo vietą, mėginių parengimą tyrimui, tyrimų rezultatus ir kitą reikšmingą informaciją). Užbaigus tyrimą, ūkio subjektas surašo tyrimų atlikimo aktą, kuriame nurodomi pagrindiniai tyrimo proceso duomenys, tyrimo rezultatai ir tyrime dalyvavę asmenys. Tyrimų atlikimo aktą pasirašo ūkio subjekto paskirtas atsakingas asmuo.

21. Pagrindinius tyrimo proceso duomenis ir tyrimo rezultatus ūkio subjektas saugo ne trumpiau kaip 3 metus.

Papildyta skyriumi:

Nr. [D1-59](#), 2014-01-23, paskelbta TAR 2014-01-23, i. k. 2014-00431

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Skyriaus numeracijos pakeitimas:

Nr. [D1-59](#), 2014-01-23, paskelbta TAR 2014-01-23, i. k. 2014-00431

22. Asmenys, pažeidę Metodikos reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [D1-59](#), 2014-01-23, paskelbta TAR 2014-01-23, i. k. 2014-00431

Priedas. Neteko galios nuo 2018-01-01

Priedo naikinimas:

Nr. [D1-416](#), 2017-05-16, paskelbta TAR 2017-05-17, i. k. 2017-08260

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-59](#), 2014-01-23, paskelbta TAR 2014-01-23, i. k. 2014-00431

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. spalio 4 d. įsakymo Nr. D1-810 „Dėl Pramoninių ir komunalinių atliekų biologiškai skaidžios dalies atskyrimo, atsižvelgiant į energijos, pagamintos iš pramoninių ir komunalinių atliekų, atsinaujinančią dalį, metodikos patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-416](#), 2017-05-16, paskelbta TAR 2017-05-17, i. k. 2017-08260

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. spalio 4 d. įsakymo Nr. D1-810 „Dėl Pramoninių ir komunalinių atliekų biologiškai skaidžios dalies atskyrimo, atsižvelgiant į energijos, pagamintos iš pramoninių ir komunalinių atliekų, atsinaujinančią dalį, metodikos patvirtinimo“ pakeitimo